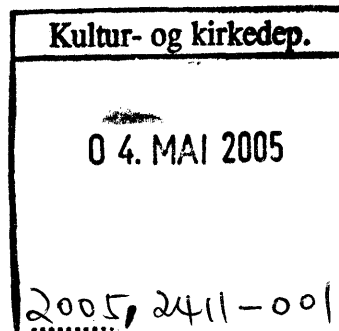

Kultur- og kirke departementet
Postboks 8030 Dep.
0030 OSLO

3. mai 2005

Høring – forslag til lov om endring i lov 24. februar 1995 nr. 11 om lotterier mv.

Vi viser til departementets høringsbrev om forslag til lov om endring i lov 24. februar 1995 nr. 11 om lotterier mv. (lotteriloven) § 16.

Norsk Øko-forum (NØF) står ikke på departementets høringsliste i denne saken, men vi tillater oss likevel å inngi våre synspunkter på forslaget. NØF er en tverrfaglig interesseorganisasjon som består av ca. 500 medlemmer fra politiet, skatteetaten, tolletaten, trygdeetaten, Finansdepartementet, Justisdepartementet, revisorer, autoriserte regnskapsførere, advokater, forskere og andre som i sitt yrke eller profesjon arbeider mot økonomisk kriminalitet.

Pyramidevirksomhet har etter hvert blitt et omfattende problem både i Norge og internasjonalt. Dette har vi ikke minst sett den siste tiden i de store sakene eksempelvis i WGI og T5PC, som nå er under konkurs- og politietterforskning. Pyramidene involverer ofte svært mange investorer/deltakere og organiseres i uoversiktlige selskapsstrukturer, gjerne over landegrensene og i lavskattelend, samt at det benyttes uidentifiserte kontoer og at pengestrømmer kamufleres på annen måte. Dette gir muligheter for økonomisk kriminalitet som skatteunndragelser, hvitvasking av penger for investorer, utroskap, bedragerier av kreditorer og investorer.

På bakgrunn av dette ser vi det som viktig at reglene i lotteriloven klargjøres, og vi støtter derfor forslagene til endringer i lotteriloven § 16. Poenget må være å ramme den såkalte "pyramideeffekten", når det er dette som er foretakets reelle virksomhet. Det bør klargjøres enten i selve loven eller i forarbeidene at bestemmelsene rammer de foretak hvor for eksempel mer enn 50 % av omsetningen stammer fra verving av nye medlemmer.

Av hensyn til en effektiv håndhevelse av forbudet mot pyramidevirksomhet bør bestemmelsen ha et bredt anvendelsesområde, slik forslaget legger opp til, dvs. *"opprette, drive, delta i eller utbre pyramidespill eller lignende spill samt pyramidelignende omsetningssystemer"*. Selv om det ikke er foreslått endringer i lotteriloven § 17 om medvirkning, kan det slik vi ser det, med fordel fremgå av lovforarbeidene at ulike typer medvirkning, som for eksempel aktører som tilrettelegger IT-systemer, leverandører av finansielle tjenester (banker og lignende), juridiske rådgivere, regnskapsførere og revisorer kan rammes av lovens begrep *"utbre"*.

Pyramideselskapene er ofte internettbaserte og drives på tvers av landegrensene, slik at det er problematisk å finne ut hvor virksomheten hører hjemme. Det bør ikke være slik at bestemmelsene kan omgås ved at selskapet registreres i utlandet, mens pyramidekonseptet faktisk drives fra Norge, eller at pyramideeffekten skjer i Norge til tross for at både selskapet og driften er plassert i utlandet.

Etter vår oppfatning bør det også inntas et dokumentasjonskrav i loven, som bør utformes på en slik måte at lotteritilsynet til enhver tid kan kreve fremlagt all dokumentasjon som er nødvendig for å kunne kontrollere virksomhetens innhold. Eksempler bør opplistes i forarbeidene, uten at de er uttømmende. Viktige eksempler kan være vedtekter, generalforsamlingsprotokoll, styreprotokoll, aksjeeierbok, regnskapet - både etter årsregnskapsloven og bokføringsloven, kopier av foretakets hjemmesider, prospekter og hjemmesider som er tilgjengelige for nye investorer, medlemmer og kreditorer, dokumentasjon av innmeldingskostnader mv. Brudd på dokumentasjonsplikten alene bør kunne straffesanksjoneres, ellers vil det bli vanskelig for lotteritilsynet å kunne håndheve bestemmelsene i § 16.

Med hilsen
for Norsk Øko-forum

Jan-Egil Kristiansen
leder faglig utvalg